

Raadsmededeling

Datum	13 mei 2025	Nr.	RMD25-0020
Van	Het college van B&W	Contactpersoon:	drs. A.P. van den Berg
Aan	De raads- en burgerleden	Email:	a.p.vandenberg@bergenopzoom.nl
Portefeuillehouder(s)	Dhr. H.P. Verroen		
Onderwerp	Gevoelspeilende raadsmededeling nota dierenwelzijn	Doel	☒ Oordeelsvorming/Peilen van gevoelens ☐ Zienswijzen/wensen en bedenkingen

Mededeling

Inleiding

Dierenwelzijn is een belangrijk onderwerp en wordt in de gemeente Bergen op Zoom dan ook als zodanig beschouwd. Om die reden is het thema in het bestuursakkoord *Samen Bergen Verzetten* opgenomen en staat in het bestuursakkoord dat: "biodiversiteit en dierenwelzijn in alle plannen, beleid, beheer en onderhoud van de gemeente worden gestimuleerd". Daarbij komt dat er maatschappelijk steeds meer aandacht aan het onderwerp wordt besteed. Ook het besef dat mensen in het algemeen de plicht hebben om goed te doen voor dieren neemt toe. Steeds meer mensen vinden dat dieren een intrinsieke waarde hebben die los staat van de mens. Ook weten we al langer dat gezelschapsdieren onze geestelijke én lichamelijke gezondheid positief beïnvloeden. Hier staat weer tegenover dat niet elk dier even geliefd is.

Tijdens de Commissie Algemeen van 1 juni 2024 is de startnota Dierenwelzijn besproken. De input van deze vergadering is, samen met de ambitie uit het Bestuursakkoord *Samen Bergen Verzetten* en de Pijlervisie, verwerkt in het concept-dierenwelzijnsbeleid.

Bijgaand bij deze raadsmededeling treft u dit nieuwe dierenwelzijnsbeleid in concept. In concept, omdat wij uw raad met deze raadsmededeling in dit beleidsdocument willen meenemen. Daarbij willen wij u uitnodigen om mee te denken over de invulling, kadering en uitwerking van het dierenwelzijnsbeleid en uw gedachten over het dierenwelzijnsbeleid van de gemeente Bergen op Zoom pielen. Daarvoor treft u in deze mededeling een aantal richtinggevende vragen. Wij vinden de input van uw raad belangrijk en willen u de gelegenheid geven om mee te denken over het dierenwelzijnsbeleid van onze gemeente. De input van uw raad en de input van een aantal interne en externe betrokken belangengroepen gaan wij in het definitieve dierenwelzijnsbeleid verwerken.

Het doel van deze gevoelspeilende raadsmededeling is daarmee om een tussenstand op te maken. Zitten wij gezamenlijk nog op de juiste koers richting een nieuw dierenwelzijnsbeleid? Daarbij sluiten wij aan bij het eerder vastgestelde bestuursakkoord en de pijlervisies. Dit conceptdocument is daarmee een levend document en nog

niet definitief. De input van uw gemeenteraad wordt meegenomen in de ontwikkeling van het definitieve dierenwelzijnsbeleid. Daarnaast wordt het maatschappelijk middenkader geraadpleegd.

Om gericht input van uw raad te kunnen verzamelen, willen wij graag uw input over:

1. Dierenwelzijn wordt een structurele beleidsoverweging bij de ontwikkeling van nieuw beleid of de aanpassing van oud beleid.
2. De scope van het dierenwelzijnsbeleid.
3. Het inventariseren van mogelijkheden voor de bescherming van wilde vogels.
4. Het inzetten op het vergroten van het bewustzijn rondom dierenwelzijn.
5. Het stimuleren van bedrijven om diervriendelijke keuzes te maken.
6. Dierenwelzijn wordt een integraal onderdeel van de organisatie en beleid(suitvoering).

Achtergrond op toelichting op aanpak

Om duidelijkheid te geven aan het onderwerp, wordt eerst stilgestaan bij de definitie van dierenwelzijn. Dierenwelzijn heeft betrekking op de gezondheid en het geestelijk welbevinden van een dier. Daarnaast wordt dierenwelzijn geassocieerd met de door het dier ervaren kwaliteit van leven. De Wet Dieren stelt hierover: "dieren dienen gevrijwaard te zijn van dorst, honger, onjuiste voeding, fysiek en fysiologisch ongerief, pijn, verwonding of ziekten, angst en chronische stress en dieren moeten een normaal soorteigen gedrag kunnen vertonen." Daarnaast heeft de wetgever ook bepaald dat eenieder voldoende zorg voor dieren in acht moet nemen. Duidelijk moge zijn dat voor gehouden dieren andere maatstaven kunnen worden aangelegd dan voor vrijlevende dieren. Bij de laatstgenoemden gaat het vooral over het behoud en zo mogelijk verbeteren van hun leefomgeving. Om tot een breed gedragen dierenwelzijnsbeleid te komen, wordt de komende periode gesproken met verschillende middenveldactoren waaronder:

- De Dierenbescherming;
- Arduin, haar opvolger of een andere contractpartner voor de noodopvang van dieren;
- Stichting Kat in Nood;
- Natuurpodium;
- Dierenpolitie;
- Jagersvereniging Noord-Brabant;
- Zwerfkattenwerkgroep West-Brabant.

Ook intern wordt een klankbordgroep georganiseerd. Hierbij sluiten de afdelingen Openbare Orde en Veiligheid (OOV, ook handhaving), ruimtelijke ontwikkeling en vergunningen, ruimtelijke- en civiele projecten, BOR, de buitendienst, bedrijfsvoering/KCC, maatschappelijke ontwikkeling en Duurzaamheid, Energie en Klimaat (DEK) aan. In deze klankbordgroep willen we inventariseren hoe het nieuwe dierenwelzijnsbeleid zo goed mogelijk in de organisatie kan worden geïmplementeerd. De input van uw raad wordt, samen met de input van deze klankbordgroepen, verwerkt in het definitieve dierenwelzijnsbeleid. Dit beleid wordt op in september aan uw raad gepresenteerd.

Raadsmededeling

Doel dierenwelzijnsbeleid

Het doel van dit dierenwelzijnsbeleid is om dierenwelzijn tot een structureel onderdeel van het beleidsproces te laten verworden. Wanneer er nieuw beleid wordt ontwikkeld of wanneer bestaand beleid wordt aangepast, dient dierenwelzijn een beleidsoverweging te worden. Hoewel de gemeente Bergen op Zoom het welzijn van dieren een belangrijk onderwerp vindt, beschikken gemeenten over beperkte mogelijkheden als het gaat om het vaststellen van regels en het handhaven op dierenwelzijn. Regelgeving en handhaving op het gebied van dierenwelzijn zijn vooral een bevoegdheid van de Rijksoverheid en instanties als de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID), de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en de (dieren)politie. Dit betekent niet dat gemeente geen instrumenten hebben die zij kunnen inzetten om haar doelen op het gebied van dierenwelzijn te realiseren. Dit dierenwelzijnsbeleid heeft als doel de gemeentelijke visie op dierenwelzijn te concretiseren en te bepalen hoe wij ons handelingskader willen inzetten teneinde het welzijn van dieren in Bergen op Zoom te waarborgen en verbeteren, en voor welke doelstellingen en op welke manier we met partners willen samenwerken.

Oordeel / peilen van gevoelens

In de nota dierenwelzijn 2025-2035 zetten wij in op:

- a. Het vergroten van bewustzijn rondom het thema en belang van dierenwelzijn door voorlichting en educatie;
- b. Het faciliteren van initiatieven die dierenwelzijn verbeteren;
- c. Het aanmoedigen van inwoners en ondernemers om diervriendelijke keuzes te maken;
- d. Het geven van het goede voorbeeld door de gemeente zelf;
- e. Het intensiveren en structureren van de samenwerking met ketenpartners.

Wij benaderen dierenwelzijn integraal en maken gebruik van de mogelijkheden die we als gemeente hebben om het welzijn van dieren in onze gemeente te verbeteren. Daarbij pakken we terug op wat er in het bestuursakkoord (Samen Bergen Verzetten) over dierenwelzijn is opgenomen: *“De gemeente heeft oog voor het welzijn van alle dieren in onze gemeente. We gaan een startnotitie dierenwelzijn opstellen, mede naar aanleiding van toekomstige landelijke regelgeving.”*

Wij vragen uw oordeel / peilen van gevoelens op de volgende punten:

1. **Dierenwelzijn wordt een structurele beleidsoverweging bij de ontwikkeling van nieuw beleid of de aanpassing van oud beleid**

Om het welzijn van dieren in de gemeente Bergen op Zoom structureel te verbeteren, kunnen we onderzoeken of het waardevol is om dierenwelzijn tot een structureel onderdeel van het beleidsproces te laten verworden. Wanneer er nieuw beleid wordt ontwikkeld of wanneer bestaand beleid wordt aangepast, dient de impact van het beleid op het welzijn van dieren daarmee altijd in overweging te worden genomen. Op deze wijze wordt het dierenwelzijnsbeleid een integraal onderdeel van de organisatie en het beleidsvormingsproces en wordt het welzijn van dieren in onze gemeente verbeterd.

2. Scope dierenwelzijnsbeleid

Dierenwelzijn is een breed onderwerp dat raakvlakken heeft met allerlei onderwerpen. Denk hierbij aan evenementenbeleid, groenbeheer, hondenbeleid, natuurbescherming, natuur- en milieueducatie en openbare orde en veiligheid. Met het oog op het belang van een integrale werkwijze en het grote aantal actoren dat bij dierenwelzijn betrokken is, is ervoor gekozen dit beleid breed op te zetten om op die manier aan een groot aantal thema's te raken. Het conceptbeleid bestaat daarom uit twee delen: *ambities voor (bedrijfsmatig) gehouden dieren* en *ambities voor wilde dieren en dieren zonder eigenaar*. Dit onderscheid is ingebouwd met het oog op de verschillende beleidsaarden die aan deze categorieën ten grondslag liggen. Daarbij moge duidelijk zijn dat voor gehouden dieren andere maatstaven kunnen worden aangelegd dan voor vrijlevende dieren. Hierbij zijn de categorieën *gezelschapsdieren* en *bedrijfsmatig gehouden dieren* gebundeld.

3. Bescherming wilde vogels

In het dierenwelzijnsbeleid wordt ingezet op het versterken van de connectie tussen groen-, natuur-, klimaat- en dierenbeleid. Vanuit zowel de biodiversiteitsgedachte als vanuit dierenwelzijnsperspectief is het interessant te kijken naar een losloopverbod voor katten. Katten doden jaarlijks miljoenen vogels, wat een sterk negatief gevolg heeft voor zowel de vogelpopulatie als de biodiversiteit. Dat de huiskat niet naar buiten mag, staat niet letterlijk in de **Europese Vogel- en Habitatrichtlijn**. De regels stellen dat lidstaten moeten voorkomen dat beschermde dieren opzettelijk worden gedood. 'Opzet' mag ruim worden genomen, blijkt uit eerdere uitspraken van de Europese rechter. Als een lidstaat weet en aanvaardt dat een beschermd dier schade oploopt door gevolgen van menselijk toedoen, bijvoorbeeld door het los laten lopen van huiskatten, dan schept dat de verplichting daar wat tegen te doen. Daarom gaan we *inventariseren* welke mogelijkheden er zijn om vogels te beschermen. Onder deze mogelijkheden zou ook een losloopverbod voor katten kunnen vallen.

4. We zetten in op het vergroten van het bewustzijn rondom dierenwelzijn

Een belangrijk doel van het nieuwe dierenwelzijnsbeleid wordt het vergroten van het bewustzijn rondom het thema dierenwelzijn te vergroten. Om dit doel te bereiken, kunnen we onderzoeken of we samen met partners voorlichtingen kunnen organiseren op bijvoorbeeld (basis)scholen.

We gaan het landelijk meldnummer 144 Red een dier via de gemeentelijke website en sociale mediakanalen promoten. Ook wordt het nummer 0900- 112 0000 gepromoot, met de vermelding dat mensen die een dierenambulance nodig hebben voor een dier in nood dit nummer kunnen gebruiken. Op deze manier kunnen meer dieren worden gered en wordt lijden voorkomen. In datzelfde kader gaan we ook in gesprek met stichtingen en organisaties als bijvoorbeeld de Zwerfkattenwerkgroep West-Brabant om te inventariseren op welke wijze we hen kunnen ondersteunen.

Bergen op Zoom gaat zich aansluiten bij andere gemeenten die de Rijksoverheid hebben verzocht om het chippen van katten verplicht te stellen. In samenwerking met (educatie)partners gaan we inwoners informeren over nut en noodzaak van chippen van katten en informatie hierover op de website van de gemeente plaatsen.

5. We stimuleren bedrijven om diervriendelijke keuzes te maken

Begin 2025 heeft de Tweede Kamer gesproken over een verbod op de verkoop van huisdieren in tuincentra en dierenwinkels. Het idee achter deze plannen was om dieren te beschermen door impulsaankopen te voorkomen. De voorstellen die met dit doel zijn ingediend, zijn door de Kamer verworpen. Daarmee is het officieel niet verboden om dieren te verkopen in tuincentra en dierenwinkels. Daarom willen we samen met tuincentra,

Raadsmededeling

dierenwinkels en dierenverkooppunten aanmoedigen om diervriendelijkheidskeurmerken, zoals bijvoorbeeld het keurmerk Dierbaar¹, te behalen.

6. Dierenwelzijn wordt een integraal onderdeel van de organisatie en beleid(suitvoering)

In Bergen op Zoom vinden we dierenwelzijn belangrijk, maar voor de realisatie van onze ambitie moeten we samenwerken met inwoners, bedrijven, ondernemers, horeca, verenigingen en partners. Daarom zetten we in op het versterken van ons inzetbare netwerk en gaan we structureel in overleg met onze partners. Daarvoor willen we onderzoeken of het organiseren van een dierentafel van toegevoegde waarde kan zijn. Het idee is dat deze dierentafel minstens tweemaal per jaar een bijeenkomst. Aan deze tafel nemen dan zowel interne als externe stakeholders deel. Het doel van deze tafel is om knelpunten en hiaten in de beleidsuitvoering te constateren teneinde het welzijn van dieren in de gemeente Bergen op Zoom zo goed te verbeteren.

Zoals eerder omschreven hebben gemeenten beperkte mogelijkheden als het gaat om het ontwikkelen van regelgeving op het gebied van dierenwelzijn. Dat neemt niet weg dat we ons daar toch hard voor willen maken en op de regels die we wél kunnen ontwikkelen, willen handhaven. Daarom kunnen we onderzoeken of het mogelijk is om één of twee buitengewoon opsporingsambtenaren aan te wijzen die dierenwelzijn als taakaccent krijgen. Zij zouden vanuit hun taakaccent deelnemen aan de te ontwikkelen dierentafel en werken op basis van de (wettelijke) gemeentelijke taken zelfstandig. Daarnaast zouden zij ook samen met ketenpartners werken aan de bescherming van dieren en het bevorderen van bewustzijn over dierenwelzijn.

Eén van de instrumenten die de gemeente kan inzetten om het welzijn van dieren in onze gemeente te verbeteren, is het vaststellen van vergunningsvoorwaarden of het opnemen van regels in de APV. In dat licht willen we een aantal mogelijkheden onderzoeken. Zo kunnen we onderzoeken of het mogelijk is om in de subsidievoorwaarden voor kinderboerderijen op te nemen dat alle kinderboerderijen in het bezit van het GD Keurmerk Zoönosen dienen te zijn. Daarnaast kan de gemeente Bergen op Zoom onderzoeken of het in navolging van Utrecht en Alphen aan den Rijn mogelijk is om in vergunningsvoorwaarden op te nemen dat er bij evenementen die gemeentelijke subsidies krijgen of die door de gemeente worden georganiseerd geen dieren mogen worden gebruikt. Ook het opnemen van deze voorwaarden in het evenementenbeleid kan worden onderzocht.

Tot slot kunnen we in samenspraak met partijen als de Dierenbescherming, de Dierenambulance, Kinderboerderijen, Stichting Arduin, haar opvolger of een andere contractpartner, politie en brandweer onderzoeken hoe het rampenplan kan worden geactualiseerd. Daarnaast kunnen we onderzoeken of de gemeente Bergen op Zoom kan voorzien in een draaiboek ten aanzien van de opvang en registratie van dieren in geval van calamiteiten.

Naar aanleiding van bovenstaande informatie willen wij graag uw input over:

1. Dierenwelzijn wordt een structurele beleidsoverweging bij de ontwikkeling van nieuw beleid of de aanpassing van oud beleid.
2. De scope van het dierenwelzijnsbeleid.
3. Het inventariseren van mogelijkheden voor de bescherming van wilde vogels.
4. Het inzetten op het vergroten van het bewustzijn rondom dierenwelzijn.
5. Het stimuleren van bedrijven om diervriendelijke keuzes te maken.
6. Dierenwelzijn wordt een integraal onderdeel van de organisatie en beleid(suitvoering).

Vervolg

Op dit moment begroot de gemeente Bergen op Zoom jaarlijks €40.000 voor uitvoering van haar wettelijke taak voor de noodopvang aan Stichting Arduin. Met de ontstane situatie rondom de overname van Arduin dient deze structuur, afhankelijk van hoe de toekomstige oplossing eruit zal zien, te worden herzien. Op dit moment zijn er geen middelen voor het bredere dierenwelzijnsbeleid gereserveerd. Eventuele kosten naar aanleiding van besluiten van uw raad, zullen in kaart worden gebracht en met de begroting voor 2026 worden meegenomen. Hierover krijgt uw raad te zijner tijd nader bericht.

Op basis van uw input en de uitkomsten van de overleggen met partners gaan wij ons dierenwelzijnsbeleid opstellen. Na een breed inspraaktraject bieden wij de nota in een definitieve versie aan uw raad in september 2025 aan.

Bijlagen

De volgende bijlagen zijn, als onderdeel van deze raadsmededeling, bijgevoegd:

- Concept Dierenwelzijnsbeleid Bergen op Zoom

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

Secretaris,

J. Perfors

Burgemeester,

drs. M. Mulder MSc